

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ
СҮМБЭР СУМЫН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН
ХУРАЛДААНЫ ТОГТООЛ

2024 оны 04 сарын 30 өдөр

Дугаар 05

Сүмбэр сум

Сумын 2024 оны төсөвт нэмэлт,
өөрчлөлт батлах тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.9, 48 дүгээр зүйлийн 48.1, 48.2, Монгол Улсын "Төсвийн тухай" хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5.4, 64 дүгээр зүйлийн 64.1.2, дахь заалтууд, Монгол улсын 2024 оны төсвийн тухай хуулийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1.Сумын 2024 оны төсөвт төвлөрүүлэх орлогын нэр төрөл, хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай.

/мянган төгрөг/

1.	Сумын төсвийн орлого бүгд	12 855 058.0
1.1	Татварын орлого	7 426 760.0
1.1.1	ЦХБТАОАТатвар	6 100 000.0
1.1.2	Үйл ажиллагааны орлого	45 000.0
1.1.3	Малын тоо, толгойд ногдох албан татвар	98 090.0
1.1.4	Хөрөнгө борлуулсны ОАТатвар	140 000.0
1.1.5	ХХОАТ-ын буцаалт	(321 500.0)
1.1.6	Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	490 000.0
1.1.7	Бууны албан татвар	3 870.0
1.1.8	Улсын тэмдэгтийн хураамж	26 300.0

1.1.9	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	161 000.0
1.1.10	Түгээмэл тархацтай АМНААТатвар	49 000.0
1.1.11	Агнуурын нөөцийн төлбөр	40 000.0
1.1.12	Газрын төлбөр	330 000.0
1.1.13	Иргэдийн хадгаламжийн хүүгийн орлого	265 000.0
1.2	Улсын төсвийн санхүүжилт	5 428 298.0
1.2.1	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг	2 323 080.0
1.2.2	Хоршоо хөгжүүлэх сан	388 624.0
	Хоршоо хөгжүүлэх сангийн дансны үлдэгдэл	123 160.0
	Хоршоо хөгжүүлэх сангаас зээл авсан иргэдийн эргэн төлөлт	254 966.0
	Хоршоо хөгжүүлэх сангаас зээл авсан иргэдийн зээлийн хүү	10 498.0
1.2.3	2023 оны сумын ОНХС-ийн дансны үлдэгдэл, хэмнэлт	747 118.6
1.2.4	2023 оны тэнцлийн ашиг	1969 475.4

2.Сумын төсвөөс 2024 оны төсвийн жилд зарцуулах зарлагын нийт хэмжээг 12 855 058.0 мянган төгрөгөөр баталж, төсвийн ерөнхийлөн захирагч, тэдгээрийн харьяа байгууллагад дор дурдсан төсөв зарцуулах эрх олгосугай:

/мянган төгрөг/

2.1.	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын дарга	303 430.0
2.1.1.	Урсгал зардлын дээд хэмжээ	303 430.0
2.2.	Засаг дарга	12 551 628.0
2.2.1	Сумын Засаг даргын Тамгын газар	2 907 017.0
	<i>Үүнээс: Сумын Засаг даргын Тамгын газар</i>	1 889 797.0
	<i>Засаг даргын нөөц</i>	70 000.0
	<i>Засаг даргын хэрэгжүүлэх арга хэмжээний зардал</i>	140 840.0
	<i>Байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардал</i>	95 800.0
	<i>Хот тохижилтын зардал</i>	710 580.0
2.2.2	СӨББ, ЕБС, Өрхийн эмнэлгийн тогтмол зардал	1 535 000.0
2.2.3.	Хоршоо хөгжүүлэх сан	388 624,0
2.2.4	Орон нутгийн хөгжил сан	3 219 377,7
2.2.5	Аймгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлого	4 501 609,3

3.Сумын 2024 оны төсвийн жилд орон нутгийн хөгжил сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл арга хэмжээний зардлын дээд хэмжээг 3 219 377,7 мянган төгрөгөөр баталсугай.

4. Сумын 2024 оны төсвийн жилд тусгай зориулалтын сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, төсөл арга хэмжээний зардлын дээд хэмжээг 388 624,0 мянган төгрөгөөр баталсугай.

5. Сумын 2024 оны төсвийн жилд сумын төсвөөс аймгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг 4 501 609,3 мянган төгрөгөөр баталсугай.

6."Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нарын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх тоо болон хэмжээний үзүүлэлт"-ийг 1 дүгээр хавсралтаар баталсугай.

7.Сумын орон нутгийн хөгжил сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл арга хэмжээний жагсаалтыг 2 дугаар хавсралтаар баталсугай.

8.Сумын тусгай сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, төсөл арга хэмжээний жагсаалтыг 3 дугаар хавсралтаар баталсугай.

9.Сумын "Байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаар 2024 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээний жагсаалт"-ыг 4 дүгээр хавсралтаар баталсугай.

11.Сумын орон нутгийн төсвийн байгууллагуудын албан хаагчдын нэмэгдлийг 100 хувиар тооцон олгосугай.

12.Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийг баримтлан орон нутгийн төсвийн тэнцлийг бүрэн хангаж, хэрэгжилтийг зохион байгуулан, төсвийн орлогыг цаг хугацаанд нь бүрдүүлж зарцуулалтанд хяналт тавьж ажиллахыг сумын Засаг дарга Л.Бат-Эрдэнэ/-д даалгасугай.

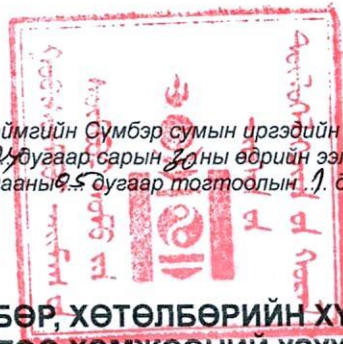
13.Төсвийн хөрөнгийг үр ашигтай зарцуулж, санхүү төсвийг зохистой удирдаж, авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байхыг төсвийн захирагч нарт үүрэг болгосугай.

ДАРГА

Т.ТҮМЭНБАЯР

Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын иргэдийн төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 05 дугаар сарын 24 ны өдрийн ээлжит 16 дугаар хуралдааны 05 дугаар тогтоолын 1. дүгээр хавсралт

СУМЫН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР, ХӨТӨЛБӨРИЙН ХҮРЭХ ҮР ДҮНГИЙН ТАЛААРХ ЧАНАРЫН БОЛОН ТОО ХЭМЖЭЭНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

д/д	ТЕЗ	Хөтөлбөр	Хөтөлбөрийн хүрэх үр дүн	Үр дүнгийн чанарын болон тоо хэмжээ шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь он	Суурь түвшин	2024 оны зорилтот түвшин	Хөтөлбөрийн зарцуулах төсөв /сая.төг/
1. Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал									
1	1.1	70105 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллагын үйл ажиллагаа	Сумын иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын хуралдааныг зохион байгуулах хуралдах нөхцөл боломжийг хангах, улиралд 1-с доошгүй хуралдуулж шийдвэр гаргах, шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт тавих	Сумын иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын хуралдааныг зохион байгуулсан тоо	тоо хэмжээ	2023	6	8	271,4
	1.2	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх	Сумын ГХУСАЗЗ-ын ажлын төлөвлөгөөг баталж гэмт хэргийн гаралтын бууруулах	Гэмт хэргийн гаралт буурснаар	тоо хэмжээ	2023	11	13	32,0
2. Сумын Засаг дарга									
2	2.1	70106. Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	Засаг даргын Тамгын газрын бодлого удирдлагаар хангаж, ИТХ-ын тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангана.	ИТХ-ын тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийн хувь	Хувь	2023	93,6	94,0	2,186,4
			Бодлогын баримт бичгүүдэд тусгагдсан арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлнэ	Байгууллагын гүйцэтгэлийн үнэлгээний хэрэгжилтийн хувь	Хувь	2023	91,06	92,5	
			Төрийн захиргааны албан хаагчдад орон нутгийн нэмэгдлийг үндсэн цалингийн 60 хувиар тооцож олгоно	Орон нутгийн нэмэгдлийг бүрэн олгох	Хувь	2023	100	100	
	2.2	Сумын ахмадын хороо	Сумын ахмадын хорооны хэвийн үйл ажиллагааг	Гүйцэтгэлийн хувь	Хувь	2023	-	100	10,0

			хангана						
2.3	Төхижилт сүмбэр ОНӨААТҮГ	Төхижилт сүмбэр ОНӨААТҮГ-ийн хэвийн үйл ажиллагааг хангах	Байгууллагын гүйцэтгэлийн үнэлгээний хэрэгжилтийн хувь	Хувь	2023	85	90 дээш хувьтай	710,5	
2.4	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тогтмол зардал	ӨЭМТ-ийн хэвийн үйл ажиллагааг хангах	Гүйцэтгэлийн хувь	Хувь	2023	100	100	21.5	
2.5	СӨББ, ЕБС-ийн тогтмол зардал	СӨББ, ЕБС-ийн хэвийн үйл ажиллагааг хангах	Гүйцэтгэлийн хувь	Хувь	2023	100	100	1513,5	

Сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 1-дүгээр хуралдааны 2024 оны 1-дүгээр сарын 3-ны өдрийн 01 тоот тогтоолын 2 дугаар хавсралт

Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын "2024 оны Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний жагсаалт"
/мянган төгрөгөөр/

№	Төсөл, арга хэмжээний нэр, хүчин чадал, байршил	Хамрах салбар	Эхлэх дуусах хугацаа	Төсөвт өртөг	2024 онд санхүүжих дүн
1. Шилжих хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл арга хэмжээ				280,522.1	280,522.1
1.1	Өлзийт суурьшлын бүсийн цахилгаан хангамжийг нэмэгдүүлэх, сайжруулах ажил	Дэд бүтэц	2023-2024	226,738.7	226,738.7
1.2	1, 2 дугаар багийн шугам угаах ажил	Дэд бүтэц	2023-2024	20,000.0	20,000.0
1.3	Төрийн албан хаагчдад зориулсан нийтийн байрны засварын ажил	Тохижилт	2023-2024	33,783.4	33,783.4
2. Шинээр эхлэх хөрөнгө оруулалт				1,367,672.5	1,367,672.5
2.1	Шинэ суурьшлын бүсэд цахилгаан татах ажил /Бурхант/	Дэд бүтэц	2024	198,941.6	198,941.6
2.2	Нийтийн эзэмшлийн ногоон байгууламжийн усалгааны систем хийх ажил	Тохижилт	2024	100,000.0	100,000.0
2.3	3*3 харьцаатай сагсан бөмбөгийн талбай хийх ажил	Тохижилт	2024	248,090.0	248,090.0
2.4	Гудамж, зам талбайн гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлэх ажил	Дэд бүтэц	2024	182,576.6	182,576.6
2.5	Хөдөө аж ахуйн хоршооллын худалдааны барилга	Хөдөө аж ахуй	2024	200,000.0	200,000.0
2.6	Нийтийн эзэмшлийн орон сууцны орцны хаалгыг кодтой хаалгаар солих ажил	Тохижилт	2024	52,000.0	52,000.0
2.7	Усан сангийн төмөргүйжүүлэгч төхөөрөмж суурилуулах ажил	Дэд бүтэц	2024	120,000.0	120,000.0
2.8	Тагтын эгнээнд худаг гаргах ажил	Дэд бүтэц	2024	169,223.9	169,223.9
2.9	5-р сургуулийн коридорт вакум хаалтаар өрөө хийх ажил	Боловсрол	2024	18,000.0	18,000.0
2.10	Сансар болон 1 дүгээр цэцэрлэгийн камержуулалтын ажил	Боловсрол	2024	15,316.0	15,316.0
2.11	2025 онд хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын ажлын зураг төсөв /ТЭЗҮ/ боловсруулах ажил	Засаглал	2024	20,000.0	20,000.0
2.12	2024 онд хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын ажлын зураг төсөв	Засаглал	2024	10,000.0	10,000.0

	/ТЭЗҮ/ шинэчлэх, боловсруулах ажил				
2.13	Газар зүйн нэрийн тодруулалт хийх ажил	Засаглал	2024	33,524.4	33,524.4
3. Их засвар				585,000.0	585,000.0
3.1	Хуучин 2-р сургуулийн хичээлийн 2-р байрыг дотуур байр болгон засварлах ажил	Боловсрол	2024	585,000.0	585,000.0
4. Бараа тоног төхөөрөмж				480,093.1	480,093.1
4.1	Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгүүдийн тоног төхөөрөмж худалдан авах	Боловсрол	2024	97,544.4	97,544.4
4.2	Гэрэлтүүлгийн засвар үйлчилгээ хийх автокран худалдан авах	Тохижилт	2024	129,000.0	129,000.0
4.3	Энх тус дэм өрхийн эрүүл мэндийн төвд шүдний кабинет байгуулах	Эрүүл мэнд	2024	44,088.7	44,088.7
4.4	Цас арилгагч гар машин худалдан авах	Тохижилт	2024	7,200.0	7,200.0
4.5	Түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалт газрын хяналт шалгалт хийх авто машин худалдан авах	Соёл	2024	25,000.0	25,000.0
4.6	6-р цэцэрлэгийн гэр бүлэгт гэр худалдан авах	Боловсрол	2024	10,000.0	10,000.0
4.7	Төрийн үйлчилгээний киоск, пос машин худалдан авах	Засаглал	2024	14,800.0	14,800.0
4.8	Модны нүх ухагч трактор худалдан авах	Тохижилт	2024	54,460.0	54,460.0
4.9	Олон үйлдэлт шанагат ачигч худалдан авах	Тохижилт	2024	98,000.0	98,000.0
5. Төсөл, арга хэмжээ			2024	506,090.0	506,090.0
5.1	Баяр наадмын зардал	Засаглал	2024	5,000.0	5,000.0
5.2	Хөдөө аж ахуйд чиглэсэн арга хэмжээний зардал	Хөдөө аж ахуй	2024	98,090.0	98,090.0
5.3	Хүрээлэн буй орчныг хамгаалах арга хэмжээ	Байгаль орчин	2024	118,000.0	118,000.0
5.4	Нийгмийн салбаруудад чиглэсэн арга хэмжээний зардал	Нийгэм	2024	80,000.0	80,000.0
5.5	Хамтарсан багийн үйл ажиллагааны зардал	Нийгэм	2024	15,000.0	15,000.0
5.6	Гамшиг ослоос урьдчилсан сэргийлэх арга хэмжээний зардал	Засаглал	2024	185,000.0	185,000.0
5.7	Газар зохион байгуулалт болон нэрийн тодруулалт хийх зардал	Засаглал	2024	5,000.0	5,000.0
6	НИЙТ		2024	3,219,377.7	3,219,377.7

№	Сумын ОНХСан бүрдүүлэлт	Д/д	2024	Төсөв
1	2023 оны тэнцлийн ашиг	1	2023	483,685.6
2	Малын тоо толгойн албан татвар	2	2023	98,090.0
3	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны албан татвар	3	2024	34,000.0
4	Шилжих хөрөнгө оруулалт	4	2023-2024	280,522.1
5	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн нэгдсэн сан	5	2024	2,323,080.0
	НИЙТ	6		3,219,377.7

Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн
Хурлын ээлжит 18 дугаар хуралдааны 2024 оны 04 дүгээр
сарын 30 ны өдрийн 05 дугаар тогтоолын 3 дүгээр хавсралт

**СҮМБЭР СУМЫН ТУСГАЙ САНГИЙН ХӨРӨНГӨӨР ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР,
ТӨСӨЛ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ЖАГСААЛТ**

№	Төсөл арга хэмжээний нэр төрөл, хучин чадал, байршил		Эхлэх дуусах хугацаа	Төсөвт өртөг	2024 онд санхүүжих дүн
1.1.1	2023 оны ХХСангийн дансны эхний үлдэгдэл	1	2024	123160.0	123160.0
1.1.2	2011-2022 онд Сум хөгжүүлэх сангаас зээл авсан иргэдийн эргэн төлөлт	2	2024	254966.0	254966.0
1.1.3	2011-2022 онд Сум хөгжүүлэх сангаас зээл авсан иргэдийн зээлийн хүү	3	2024	10498.0	10498.0
Нийт дүн			2024	388624.0	388624.0

Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн
Хурлын 16 дугаар хуралдааны 2024 оны 04 сарын 30 ны
өдрийн 05 дугаар тогтоолын 4 дүгээр хавсралт

**ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ЧИГЛЭЛЭЭР ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ
2024 ОНЫ ТӨСВИЙН ЗАДАРГАА**

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин 2023 он	Хүрэх үр дүн 2024 он	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Санхүүжилт /мян.төг/	Үндэслэл
1	2	3	4	5	6	7	8
НЭГ. "ТЭРБУМ МОД" ҮНДЭСНИЙ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ХҮРЭЭНД ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ							
1	Сумын хэмжээнд байгаа цэцэрлэгт хүрээлэнгүүдийн арчилгаа хамгаалалтын зардал /Ногоон паспорт, Сүмбэр гарден, Цэргийн алдар, Гомбосүрэн ноёны цэцэрлэгүүдийг мэргэжлийн байгууллага, иргэнтэй гэрээ байгуулан арчилгааг хариуцуулах, болон шууд зардал, усны төлбөрийг хариуцах/	Цэцэрлэгт хүрээлэнгийн тоо Талбайн хэмжээ /га/ Шинээр тарьсан мод Мод ургалтын хувь	2 1 1600 78,2	3 2 2000 90	2024.04.01 -11.01	51,000.0	Монгол улсын Засаг Захиргаа нутаг дэвсгэрийн нэгж түүний удирдлагын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1.13 дах заалт Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журмын 4 дүгээр зүйлийн 4.4.3 дахь хэсэг /Орчны тохижилт, ногоон байгууламжийг сайжруулах, байгаль орчныг хамгаалах/
2	"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд сумын төвийн ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулах /агротехникийн ажил болон магадлашгүй ажлын зардал/	Талбайн хэмжээ /га/ Шинээр тарьсан мод Мод ургалтын хувь	- - -	2 7800 90	2024.04.01 -05.20	10,000.0	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журмын 4 дүгээр зүйлийн 4.4.3 дахь хэсэг /Орчны тохижилт, ногоон байгууламжийг сайжруулах, байгаль орчныг хамгаалах/

3	Сумын мод үржүүлгийн талбайд намираа усалгааны систем байршуулах / ШШГГ-ын 425-р ангийн хашаа мод үржүүлгийн газар /	Талбайн хэмжээ /га/ Шинээр тарьсан модны суулгац Мод ургалтын хувь		2 5000000 0 80	жилдээ	20,000.0	"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд батлагдсан МУ-ын Ерөнхийлөгчийн 350 дугаар тогтоолын 31 дэх заалт
4	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх, нөлөөллийн арга хэмжээг үе шаттай зохион байгуулах, ахуйн хог хаягдлыг эх үүсвэрт нь ангилдаг болгох	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	- -	12	жилдээ	3,000.0	МУ-ын ЭЗНДНТУТ хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1.15 Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журмын 4 дүгээр зүйлийн 4.4.3 дахь хэсэг /Орчны тохижилт, ногоон байгууламжийг сайжруулах, байгаль орчныг хамгаалах/
5	Хог хаягдал преслэгч машин (Тохижилт Сүмбэр ОНӨААТҮГ)	Эдийн засгийн эргэлтэд оруулсан хог хаягдлын хэмжээ /тн/	-			14,000.0	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журмын 4 дүгээр зүйлийн 4.4.3 дахь хэсэг /Орчны тохижилт, ногоон байгууламжийг сайжруулах, байгаль орчныг хамгаалах/
6	Зөөврийн сууц (5-р баг Чойрын богд ууланд)	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	-			20,000.0	Говьсүмбэр аймгийн Ан агнуурын менежментийн төлөвлөгөө
НИЙТ						118,000.0	